

AYAKLAR BAŞ OLABİLİR Mİ?

Aydınlık Dergisi, 27 Nisan 2008

Yıldırım Koç

Ayaklar baş olabilir mi? Ayaklar başları yönetmeye kalkarsa kıyamet kopar mı? Ayak kim, baş kim?

Bunlar üzerinde uzun uzun konuşulabilecek önemde sorular. Ancak açık olan şu ki, bugüne kadar hiçbir başbakan, işçileri ve sendikacıları kastederek, "ayakların başları yönettiği bir yerde kıyamet kopar" demedi.

Bu söz sözler bir sürç-ü lisan değildir. Cemalettin Kaplan'ın **İslam'da İşçi ve İşveren Münasebetleri** isimli kitabında bu anlayış çok daha kapsamlı bir biçimde ifade edilmektedir. Cemalettin Kaplan'ın kitabından bazı ilginç bölümleri aşağıda sunuyorum:

"Allah Malik-i mutlakdır. Her şey O'nundur. Mal ve mülkün gerçek sahibi Allah'tır. İstedğine verir, istemediğine vermez. İstedğine bol, istediğine kıt verir. İsteddiği zaman verir, istediği zaman çeker alır. Bu itibarla mal-mülk, servet zengininin elinde emanettir. Mal sahibi elindeki malın adeta veznedarıdır. Gelir ve giderinden sorumludur; günün birinde hesabı kendisinden sorulacaktır." (s.45)

"Mülk Allah'ındır, zenginlik Allah'ın lutfudur, mal, sahibinin elinde emanettir. Zengin zenginliğiyle imtihana çekilmektedir. İmtihanında başarı kazanırsa elinden alınmaz; zenginliği mezarda da devam eder, ahiret hayatında daha fazlasıyla devam eder. O, dünyada zengin, mezarda zengin, ahirette yine zengindir. Çünkü, zenginlik bir nimettir. Nimetin şükrü yerine getirilirse o nimet devam eder, hatta daha da artar."(s.50-51)

"Herkes zengin olsa ne olurdu? Daha iyi olmaz mıydı? Hayır! Denge bozulur, toplum hayatının düzeni bozulur; kimse kimseyi tanımaz olur, kimse kimsenin yardımına koşmaz, merhaba demez olur... Herkes, 'Benim!' derdi."(s.55)

"Mal-mülk de böyledir. Herkes istediği kadar servete sahip olamaz; servet dağıtımı farklıdır, eşit değildir. Kiminin serveti az, kimininki çoktur. Ve ancak bu suretledir ki; toplumun fertleri birbirine muhtaç olur, dolayısıyla birbirini tanır, birbirine yaklaşır ve nihayet bir iş bölümüne girerler. Kimi bedeniyle, kimi sermayesiyle iş sahasına girecek, şirket olacaklar. Bir taraftan birbirlerini sevecek ve sayacaklar, bir taraftan da toplumun muhtaç olduğu iş kollarını yürüteceklerdir."(s.56)

"Aziz kardeşlerim! Rızkın taksimi, servetin dağıtımı da gelişi güzel değildir, rastgele değildir; hikmete bağlıdır, hikmet terazisinden geçmiştir. Dolayısıyla herkes, haline münasip miktarda mala sahip olur. Öyleki: Zengin fakir olsaydı ne olurdu? Sabır ve kanaat etmesini bilmez, şeytana uyar, azgınlaşır, fert ve cemiyet için zararlı olur ve nihayet mahvolur gider. Fakir de zengin olsaydı ne olurdu? O da şükretmesini bilmez, haddini aşar, taşkınlaşır, şeytana uyar ve nihayet mahvolur gider." (s.58-59)

"Cenab-ı Hak da herkesi her haliyle biliyor. Mümin kullarının hal ve istikballerinin, dünya ve ahiretlerinin durumuna en uygun olanı bildiği için, dünyalıklarını ona göre verir. Bu itibarla, kiminin hakkında -genellikle- hayır olan malının, dünyalığının bol olmasıdır; kimininki de kıt olmasıdır."(s.60)

"Karşılıklı ihtiyaç, karşılıklı yardımı gerektirir. Şöyle ki: İnsanların bir kısmı zengin, bir kısmı fakirdir. Bir kısmı zeki, bir kısmı zeki değildir. Bir kısmı kuvvetli, bir kısmı zayıftır, bir kısmı güzel, bir kısmı güzel değildir. Yaratılış böyledir. Bunda hikmet ise; herkesin üzerinde bulunduğu hale şükredip etmediği veya sabredip etmediği meydana çıksın. Zengin fakire, zekinin zeki olmayana, kuvvetlinin zayıfa nasıl davrandığı, nasıl muamele ettiği anlaşılın ve her birinin kendi durum ve derecesine göre diğerine yardım etsin ve nihayet işbölümüne girip birbirlerinin çeşitli ihtiyaçlarını sağlasınlar ve bu suretle alemin nizam ve düzeni kurulmuş olsun.

"Çünkü, insanların hepsi zengin olsaydı, iş görecekti kimse bulunamayacaktı veya herkes için kolayına bakacak, zor işlere kimse yanaşmayacaktı. Hizmetler duracak, sayısız işler yüzüstü kalacak, dünya hayatı felce uğrayacaktır. Herkes fakir olsa ne olurdu? O zaman da görecektikleri iş bulunmaz, hepsi aç kalırdı... Ama; kimi zengin, kimi fakir olunca, zengin işi için fakire merhaba der, hürmet eder, onunla ilgilenir. Fakir de ihtiyacına binaen zengine yaklaşır, ona hürmet eder ve her iki taraf da böyle davranmaya mecbur olur. Ve bu sebeple insanlar arasında karşılıklı saygı ve sevgi hüküm sürer, herkes rahatlıkla günlerini geçirir, huzur içinde yaşar. Artık zengin işinin görüleceğinden emindir. Fakir de iş bulacağından emindir ve dolayısıyla her iki taraf da geleceğinden emin, hayatından memnundur." (s.64-65)

"Mal, mülk, Allah'ındır. Taksimatı yapan O'dur, rızkı veren O'dur. Zengin olma, servet sahibi olma gerçek manada Allah'ın dilemesine, nasip etmesine bağlıdır. Birinci derecede rol oynayan ilahi iradedir. Bir kimsenin zengin olmasını dilemiş, nasip etmiş ise, kimse buna mani olamaz, önüne

geçemez. Şayet bir kimsenin fakir olmasını murat etmiş ise, onu da kimse zengin yapamaz; bir taraftan gelirse diğer taraftan gider, bir taraftan kar ederse diğer taraftan zarara, felakete uğrar."(s.66)